



Council of Europe Treaty Series - No. 210

Конвенција на Советот на Европа за
спречување и борба против насилството врз
жените и домашното насилство

Истанбул, 11.V.2011

The official languages of the Council of Europe are English and French (Article 12 of the Statute of the Council of Europe). Only the treaties published by the Secretary General of the Council of Europe, each in a separate booklet of the "European Treaty Series" (ETS) continued since 2004 by the "Council of Europe Treaty Series" (CETS), are deemed authentic. The translation presented here is for information only.

Преамбула

Државите членки на Советот на Европа и другите потписници на овој документ,

Потсетувајќи на Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи (ETS No. 5, 1950) и нејзините Протоколи, Европската социјална повелба (ETS No. 35, 1961, а ревидирана во 1996, ETS No. 163), Конвенцијата на Советот на Европа за акција против трговијата со луѓе (ETS No. 197, 2005) и Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на децата од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба (ETS No. 201, 2007);

Потсетувајќи на следните препораки на Комитетот на министри до државите членки на Советот на Европа: Препораката Rec(2002)5 за заштита на жените од насилство, Препораката CM/Rec(2007)17 за стандарди и механизми на родова еднаквост, Препораката CM/Rec(2010)10 за улогата на жените и мажите во спречување и разрешување на конфликти и градењето на мирот, како и на другите релевантни препораки;

Имајќи го предвид сè поголемиот обем на судска пракса на Европскиот суд за човекови права кој поставува важни стандарди на полето на насилството врз жените;

Земајќи ги предвид Меѓународниот пакт за граѓански и политички права (1966), Меѓународниот пакт за економски, социјални и културни права (1966), Конвенцијата на Обединетите нации за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените ("CEDAW", 1979) и Факултативниот протокол на Конвенцијата (1999), како и Општата препорака бр. 19 од Комитетот на "CEDAW", за насилство врз жените, Конвенцијата на Обединетите нации за правата на детето (1989) и Факултативните протоколи на Конвенцијата (2000) и Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост (2006);

Замајќи го предвид Римскиот статут на Меѓународниот кривичен суд (2002);

Потсетувајќи на основните принципи на меѓународното хуманитарно право, а особено на Женевската Конвенција (IV) која се однесува на заштита на цивилите во време на војна (1949) и Дополнителните протоколи I и II (1977) на Конвенцијата;

Осудувајќи ги сите форми на насилство врз жените и домашно насилство;

Препознавајќи дека остварувањето на *de jure* и *de facto* еднаквост меѓу жените и мажите е клучен елемент во спречувањето на насилството врз жените;

Препознавајќи дека насилството врз жените е манифестација на историски нееднаквите односи на моќ меѓу жените и мажите, што довеле до доминација и дискриминација врз жените од страна на мажите и до спречување на целосното напредување на жените;

Препознавајќи ја структурната природа на насилството врз жените како родово засновано насилство, како и дека насилството врз жените е еден од главните општествени механизми со кој жените се принудуваат на потчинета положба во однос на мажите;

Препознавајќи, со голема загриженост, дека жените и девојчињата често се изложени на сериозни форми на насилство како што е домашно насилство, сексуално вознемирување, силување, присилен брак, кривични дела извршени во името на таканаречената „чест“, и генитално осакатување, коишто претставуваат сериозно кршење на човековите права на жените и девојчињата и се главна пречка за постигнување еднаквост меѓу жените и мажите;

Препознавајќи го кршењето на човековите права за време на вооружени конфликти кои го погаѓаат цивилното население, особено жените, во форма на широко распространето или систематско силување и сексуално насилство, како и потенцијалното зголемување на родово засновано насилство за време и по конфликтите;

Препознавајќи дека дека жените и девојчињата се изложени на повисок ризик од родово засновано насилство отколку мажите;

Препознавајќи дека домашното насилство несразмерно ги погаѓа жените, но и дека мажите исто така можат да бидат жртви на домашно насилство;

Препознавајќи дека децата се жртви на домашно насилство, како и сведоци на насилство во семејството;

Стремејќи се кон создавање на Европа слободна од насилство врз жените и од домашно насилство;

Се согласија на следното:

Поглавје I – Цели, дефиниции, еднаквост и недискриминација, општи обврски

Член 1 – Цели на Конвенцијата

1. Целите на оваа Конвенција се:
 - а. заштита на жените од сите форми на насилство и спречување, гонење и елиминирање на насилството врз жените и домашното насилство;
 - б. да придонесе во елиминирање на сите форми на дискриминација врз жените и да промовира суштинска еднаквост меѓу жените и мажите, вклучувајќи и преку зајакнување на жените;
 - в. да создаде сеопфатна рамка, политики и мерки за заштита и помош на сите жртви на насилство врз жените и домашно насилство;
 - г. да промовира меѓународна соработка во поглед на елиминирање на насилството врз жените и домашното насилство;
 - д. да обезбеди поддршка и помош на организации и на органите за спроведување на законот за ефективна соработка со цел да усвојат интегриран пристап за елиминација на насилството врз жените и домашното насилство;
2. За да се обезбеди ефективно спроведување на одредбите од Страните, со оваа Конвенција се воспоставува механизам за следење.

Член 2 – Област на примена на Конвенцијата

1. Конвенцијата се однесува на сите форми на насилство врз жените, вклучувајќи и домашно насилство, што несразмерно ги погаѓа жените.
2. Се препорачува Страните да ја применуваат Конвенцијата на сите жртви на домашно насилство. При примена на одредбите на Конвенцијата, Страните посебно внимание посветуваат на жените жртви на родово засновано насилство.
3. Конвенцијата се применува во време на мир и во ситуации на вооружен конфликт.

Член 3 - Дефиниции

За целта на Конвенцијата:

- а. „насилство врз жените“ се разбира како кршење на човековите права и форма на дискриминација врз жените и ги означува сите акти на родово засновано насилство коишто доведуваат или веројатно ќе доведат до физичка, сексуална, психичка или економска повреда или страдање на жените, вклучувајќи и закани за такви акти, изнуда или произволно лишување од слобода, без оглед дали се случуваат во јавниот или приватниот живот;
- б. „домашно насилство“ ги означува сите акти на физичко, сексуално, психичко односно економско насилство што се случуваат во рамките на семејството или домаќинството односно помеѓу поранешни или сегашни сопружници или партнери, без оглед дали сторителот го дели или го делел истото живеалиште со жртвата или не;
- в. „род“ ги означува општествено конструираниите улоги, однесувања, активности и атрибути што дадено општество ги смета за соодветни за жените и за мажите;
- г. „родово засновано насилство врз жените“ означува насилство насочено против жената затоа што е жена или коешто несразмерно ја погаѓа;
- д. „жртва“ е секое физичко лице кое е изложено на однесувањето наведено во а) и б) од овој член.
- ѓ. поимот „жени“ ги вклучува и девојчињата на возраст под осумнаесет години.

Член 4 - Основни права, еднаквост и недискриминација

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за промовирање и заштита на правото на сите, а особено на жените, да живеат слободни од насилство како во јавната, така и во приватната сфера.
2. Страните ја осудуваат дискриминацијата врз жените и без одлагање преземаат потребни законодавни и други мерки за нејзино спречување, а особено преку:
 - отелотворување во своите национални уставни или друго соодветно законодавство на принципот на еднаквост меѓу жените и мажите и обезбедување практична реализација на овој принцип;
 - забранување дискриминација меѓу жените и мажите, вклучувајќи и преку употреба на санкции, кога тоа е соодветно; и
 - укинување закони и практики што ги дискриминираат жените.
3. Страните обезбедуваат спроведување на одредбите на оваа Конвенција, особено на мерките за заштита на правата на жртвите, без дискриминација врз кој било основ како што е, пол, род, раса, боја, јазик, вера, политичко или друго мислење, национално или социјално потекло, поврзаност со национално малцинство, имот, раѓање, сексуална ориентација, родов идентитет, здравствена состојба, инвалидност, брачен статус, статус на мигрант или бегалец, возраст, или друг статус.

4. Специјалните мерки кои се потребни за спречување и заштита на жените од родово насилство не се сметаат за дискриминација во смислата на оваа Конвенција.

Член 5 - Обврски на државата и принципот на должно внимание

1. Страните се воздржуваат од учествување во каков било акт на насилство врз жените и обезбедуваат дека државните органи, функционерите, службениците, институциите и другите актери коишто дејствуваат во име на државата, постапуваат во согласност со ваквата обврска.
2. Страните преземаат потребни законодавни и други мерки за со должно внимание да се спречат, да се истражат, да се казнат и да се обезбеди репарација за актите на насилство опфатени со Конвенцијата коишто се извршени од недржавни актери.

Член 6 – Родово чувствителни политики

Страните се обврзуваат да вклучат родова перспектива во спроведувањето и оценувањето на влијанието на одредбите од оваа Конвенција и да промовираат и ефективно да спроведуваат политики на еднаквост меѓу жените и мажите и јакнење на жените.

Поглавје II – Интегрирани политики и собирање податоци

Член 7 – Сеопфатни и координирани политики

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за усвојување и спроведување на ефективни, сеопфатни и координирани државни политики кои ги опфаќаат сите релевантни мерки за спречување и борба против сите форми на насилство кои се опфатени со Конвенцијата и кои нудат холистички одговор на насилството врз жените.
2. Страните обезбедуваат дека политиките наведени во ставот 1 ги поставуваат правата на жртвата во центарот на сите мерки и се спроведуваат по пат на ефективна соработка меѓу сите релевантни агенции, институции и организации.
3. Мерките преземени во согласност со овој член ги вклучуваат, кога тоа е соодветно, сите релевантни актери, како што се државните органи, националниот, локалните и регионалните парламенти и власти, националните институции за заштита на човекови права и организациите на цивилното општество.

Член 8 – Финансиски средства

Страните распределуваат соодветни финансиски и човечки ресурси заради адекватно спроведување на интегрираните политики, мерки и програми за спречување и борба против сите форми на насилство врз жените опфатени со Конвенцијата, вклучувајќи ги и оние што ги реализираат невладините организации и цивилното општество.

Член 9 – Невладини организации и цивилно општество

Страните, на сите нивоа, ја признаваат, ја поттикнуваат и ја поддржуваат работата на невладините организации и организациите на цивилното општество вклучени во борбата против насилството врз жените и воспоставуваат активна соработка со овие организации.

Член 10 – Координативно тело

1. Страните назначуваат односно воспоставуваат едно или повеќе официјални тела одговорни за координација, имплементација, следење и процена на политиките и мерките за

спречување и борба против насилството врз жените опфатени со Конвенцијата. Овие тела ги координираат собирањето податоци во усогласност со членот 11, анализирањето и распространувањето на резултатите.

2. Страните обезбедуваат дека телата назначени или воспоставени во усогласност со овој член добиваат информации од општа природа за мерките преземени во усогласност со поглавјето VIII.
3. Страните обезбедуваат дека телата назначени или воспоставени во усогласност со овој член имаат капацитет директно да комуницираат и да негуваат односи со соодветни тела во други Страни.

Член 11 – Собирање податоци и истражување

1. Заради спроведување на оваа Конвенција, Страните се обврзуваат:
 - a. во редовни интервали да собираат расчленети статистички податоци за случаите на сите форми на насилство врз жените кои се опфатени со Конвенцијата;
 - b. да поддржуваат истражувања на полето на сите форми на насилство врз жените кои се опфатени со Конвенцијата за да се проучат основните причини и последиците од насилството, зачестеноста и стапката на осуда, како и ефикасноста на мерките кои се преземаат за спроведување на Конвенцијата.
2. Страните настојуваат во редовни интервали да спроведуваат анкети меѓу населението за да ги проценат преваленцата и трендовите на сите форми на насилство врз жените кои се опфатени со Конвенцијата.
3. На групата експерти, кои се наведени во членот 68 на Конвенцијата, Страните им обезбедуваат информации собрани во усогласност со овој член со цел да се стимулира меѓународна соработка и да се овозможи меѓународно споредување.
4. Страните обезбедуваат дека информациите собрани во усогласност со овој член се достапни на јавноста.

Поглавје III – Превенција

Член 12 – Општи обврски

1. Страните ги преземаат потребните мерки за промовирање промени во општествените и културните шаблони на однесување на жените и мажите, со цел искоренување на предрасудите, обичаите, традициите и сите други практики кои се зановаат врз идејата за инфериорност на жените или врз стереотипните улоги за жените и мажите.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за спречување на сите форми на насилство коишто се опфатени со Конвенцијата од страна на кое било физичко или правно лице.
3. Сите мерки преземени во усогласност со ова поглавје ги земаат предвид и ги третираат специфичните потреби на лицата кои станале ранливи поради определени околности и ги поставуваат човековите права на сите жртви во својот центар.
4. Страните ги преземаат потребните мерки за поттикнување на сите членови на општеството, а особено на мажите и момчињата, активно да учествуваат во спречувањето на сите форми на насилство коишто се опфатени со Конвенцијата.

5. Страните обезбедуваат дека културата, обичајот, верата, традицијата или таканаречената „чест“ нема да се сметаат како оправдување за какви било акти на насилство коишто се опфатени со Конвенцијата.
6. Страните ги преземаат потребните мерки за промовирање програми и активности за јакнење на жените.

Член 13 – Подигање на свеста

1. Страните промовираат или спроведуваат, редовно и на сите нивоа, кампањи или програми за подигање на свеста, вклучувајќи, кога тоа е соодветно, и во соработка со националните институции за човекови права и телата за еднаквост, организациите на цивилното општество и невладините, а особено женските невладини организации, а заради подигање на свеста и разбирањето на општата јавност на различните манифестации на сите форми на насилство коишто се опфатени со Конвенцијата, на нивните последици врз децата, како и околу потребата да се спречи таквото насилство.
2. Страните обезбедуваат широко распространување меѓу општата јавност на информации за достапни мерки за спречување на акти на насилство коишто се опфатени со Конвенцијата.

Член 14 - Образование

1. Страните ги преземаат, кога тоа е соодветно, потребните чекори за воведување на наставен материјал за прашања како еднаквост меѓу жените и мажите, нестереотипни родови улоги, заемна почит, ненасилно решавање конфликти во меѓучовечките односи, родово засновано насилство врз жените и право на личен интегритет, адаптирани на развојниот капацитет на учениците, во формалните наставни програми на сите нивоа на образование. .
2. Страните ги преземаат потребните мерки за промовирање на принципите споменати во ставот 1 во установите за неформално образование, како и спортските, културните и установите за слободни активности и кај средствата за јавно информирање.

Член 15 – Обука на професионалци

1. Страните обезбедуваат или ја зајакнуваат соодветната обука за релевантните професионалци кои постапуваат со жртви или со сторители на сите акти на насилство опфатени со Конвенцијата, за спречување и откривање на таквото насилство, еднаквоста меѓу жените и мажите, потребите и правата на жртвите, како и за спречување на секундарна виктимизација.
2. Страните поттикнуваат обуката спомената во ставот 1 да вклучи обука за координирана соработка на повеќе органи која ќе овозможи сеопфатно и соодветно упатување во случаи на насилство опфатени со Конвенцијата.

Член 16 – Превентивни интервенции и програми на третман

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за воспоставување или поддржување програми чија цел е да се научат сторителите на домашно насилство да усвојат ненасилно однесување во меѓучовечките односи во поглед на спречување понатамошно насилство и менување на насилните шаблони на однесување.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за воспоставување или поддржување програми за третман на сторители кои имаат за цел спречување на сторителите, а особено на сторителите на сексуални деликти да го повторат делото.
3. При преземањето на мерките споменати во ставовите 1 и 2, Страните обезбедуваат дека безбедноста, поддршката и човековите права на жртвите се од примарен интерес и дека

ваквите програми се воспоставени и спроведувани, кога тоа е соодветно, во тесна координација со специјализирани служби за поддршка на жртви.

Член 17 – Учество на приватниот сектор и на средствата за јавно информирање

1. Страните ги поттикнуваат приватниот сектор, секторот за информатичко-комуникациска технологија и средствата за јавно информирање, со должна почит за слободата на изразување и независноста, да учествуваат во изработката и спроведувањето на политиките и да утврдат упатства и саморегулаторни стандарди за спречување на насилството врз жените и за зголемување на почитта кон нивното достоинство.
2. Страните развиваат и промовираат, во соработка со актерите од приватниот сектор, вештини помеѓу децата, родителите и просветните работници за тоа како да се справат со новата информатичко-комуникациска средина која дава пристап до деградирачка содржина од сексуална или насилна природа, којашто може да биде штетна.

Поглавје IV – Заштита и поддршка

Член 18 – Општи обврски

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за заштита на сите жртви од какви било понатамошни акти на насилство .
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки, во согласност со внатрешното право, за да обезбедат соодветни механизми за ефективна соработка меѓу сите релевантни државни органи, вклучувајќи ги судството, јавните обвинители, органите за спроведување на законот, локалните и регионалните власти, невладините организации и другите релевантни организации и субјекти, при заштитата и поддршката на жртвите и сведоците на сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата, вклучувајќи и преку упатување до општи и специјализирани служби за поддршка, како што е детално опишано во членовите 20 и 22 од оваа Конвенција.
3. Страните обезбедуваат дека мерките преземени во согласност со ова поглавје:
 - се засновани врз родово разбирање на насилството врз жените и домашното насилство и се фокусираат врз човековите права и безбедноста на жртвата;
 - се засновани врз интегриран пристап којшто го зема предвид односот меѓу жртвите, сторителите, децата и нивната поширока општествена средина;
 - се насочени кон избегнување секундарна виктимизација;
 - се насочени кон јакнење и економска независност на жените жртви на насилство;
 - дозволуваат, кога тоа е соодветно, низа услуги за заштита и на поддршка на жртви да се сместени во истите простории;
 - се третираат специфичните потреби на ранливите лица, вклучувајќи и деца-жртви, и да им се достапни.
4. Давањето услуги не зависи од волјата на жртвата да покрене обвинение или да сведочи против кој било сторител.

5. Страните ги преземаат потребните мерки за да обезбедат конзуларна и друга заштита и поддршка на своите државјани и на други жртви кои имаат право на таква заштита во согласност со постојните обврски според меѓународното право.

Член 19 - Информации

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека жртвите добиваат соодветни и благовремени информации за расположивите услуги на поддршка и правни мерки на јазик што го разбираат.

Член 20 – Општи услуги на поддршка

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека жртвите имаат пристап до услуги коишто го овозможуваат нивното закрепнување од насилството. Овие мерки треба да опфатат, кога тоа е потребно, услуги како што се правно и психолошко советување, финансиска помош, домување, образование, обука и помош при вработување.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека жртвите имаат пристап до здравствени и социјални услуги и дека овие служби се соодветно опремени и дека професионалците се обучени за помош на жртвите и за да ги упатат до соодветни служби.

Член 21 – Помош за индивидуални/колективни жалби

Страните обезбедуваат дека жртвите имаат информации и пристап до важечки регионални и меѓународни механизми за индивидуални/колективни жалби. Страните промовираат пружање на сензитивна и стручна помош на жртвите при поднесување на такви жалби.

Член 22 – Специјализирани услуги на поддршка

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат, со соодветна географска дистрибуција, непосредни, краткорочни и долгорочни специјализирани услуги на поддршка на секоја жртва подложена на кој било од актите на насилство опфатени со оваа Конвенција.
2. Страните обезбедуваат или овозможуваат специјализирани услуги за поддршка на жени на сите жени-жртви на насилство и нивните деца.

Член 23 – Засолништа

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за воспоставување лесно достапни и соодветни засолништа во доволен број заради обезбедување безбедно сместување и проактивна помош на жртвите, особено на жените и нивните деца.

Член 24 – Телефонски линии за помош

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за воспоставување нон-стоп (24 часа на ден) бесплатни телефонски линии за помош ширум државата за сите жртви на насилство опфатени со Конвенцијата, кои на повикувачите ќе им даваат совети во доверливост или со должно почитување на нивната анонимност.

Член 25 – Поддршка за жртвите на сексуално насилство

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за воспоставување, во доволен број, на лесно достапни и соодветни кризни центри при силување или центри за упатување

на жртви при сексуално насилство, заради обезбедување медицински и форензички преглед, поддршка при траума и советување за жртвите.

Член 26 – Заштита и поддршка на деца-сведоци

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат при давањето услуги на заштита и поддршка на жртвите да се води сметка за правата и потребите на децата-сведоци на сите форми насилство опфатени со Конвенцијата.
2. Мерките преземени во согласност со овој член вклучуваат соодветно за возраста психо-социјално советување за децата-сведоци на сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата и обрнуваат должно внимание врз најдобрите интереси на детето

Член 27 - Пријавување

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за охрабрување на секое лице-сведок на извршување на акти на насилство опфатени со Конвенцијата или кое има разумен основ да се сомнева дека може да дојде до извршување на таков акт или дека може да се очекуваат понатамошни акти на насилство, да го пријави тоа до надлежните организации или органи.

Член 28 – Пријавување од професионалци

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека правилата за доверливост кои ги налага внатрешното право врз одредени професионалци не претставуваат пречка за можноста тие да пријават до надлежните организации или органи, според соодветни услови, доколку имаат разумен основ да се сомневаат дека сериозен акт на насилство опфатен со Конвенцијата бил извршен и понатамошни акти на насилство може да се очекуваат.

Поглавје V – Материјално право

Член 29 – Граѓански парници и правни лекови

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да им обезбедат на жртвите соодветни граѓански правни лекови против сторителот.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да им обезбедат на жртвите, во согласност со општите принципи на меѓународното право, соодветни граѓански правни лекови против државните органи кои не ја исполниле својата должност за преземање неопходни превентивни или заштитни мерки во рамките на своите овластувања.

Член 30 – Обесштетување

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат жртвите да имаат право да бараат обесштетување од сторителите за секое кривично дело утврдено во согласност со оваа Конвенција.
2. Адекватно државно обесштетување се одобрува на оние лица кои се здобиле со тешки телесни повреди или на кои им е нарушено здравјето, доколку штетата не е покриена од други извори како сторителот, осигурувањето или државно финансираните здравствени и социјални резерви. Тоа не ја спречува Страната да бара враќање на обесштетувањето од сторителот, се додека се посветува должно внимание за безбедноста на жртвата.

- 3 Мерките преземени во согласност со став 2 обезбедуваат одобрување обештетување во разумен рок.

Член 31 – Старателство, посети и безбедност

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека, при определување на старателството и правата на посети на децата, случаите на насилство опфатени со Конвенцијата се земени предвид.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека спроведувањето на секое право на посета или на старателство не ги загрозува правата и безбедноста на жртвата или децата.

Член 32 – Граѓански последици од присилни бракови

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека браковите склучени под присила може да се сметаат за ништовни, да се поништат или разведат без непотребно финансиско или административно оптоварување за жртвата.

Член 33 – Психичко насилство

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека намерното однесување кое сериозно го нарушува психичкиот интегритет на некое лице со употреба на присилба или закана се инкриминира.

Член 34 - Демнење

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека намерното однесување на повторено заканување насочено кон друго лице што предизвикува лицето да се плаши за својата безбедност се инкриминира.

Член 35 – Физичко насилство

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека намерното извршување на дела на физичко насилство врз друго лице се инкриминира.

Член 36 – Сексуално насилство, вклучувајќи и силување

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека се инкриминира следново намерно однесување:
 - а. вагинална, анална или орална пенетрација од сексуална природа со кој било телесен дел или предмет во телото на друго лице без негова согласност;
 - б. други акти од сексуална природа со лице без нејзина/негова согласност;
 - в. наведување друго лице да се вклучи во акти од сексуална природа со трето лице без негова согласност.
2. Согласноста мора да е дадена доброволно како резултат на слободната волја на лицето, проценета во контекст на опкружувачките околности.
3. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека одредбите од ставот 1 важат за акти извршени врз поранешни или сегашни сопружници, или партнери утврдени со внатрешното право.

Член 37 – Присилен брак

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека се инкриминира намерното присилување на возрасен или дете да стапат во брак .
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека се инкриминира намерното намување на возрасен или дете на територијата на некоја Страна или земја која не е земјата каде тие престојуваат со цел да се принудат овој возрасен или дете да стапат во брак.

Член 38 – Женско генитално осакатување

Страните ги преземаат потребните законски или други мерки за да обезбедат дека се инкриминира следново намерно однесување:

- а. отсекување, инфибулација или секое друго осакатување во целост или делумно на големите усни (*labia majora*), малите усни (*labia minora*) или клиторисот на жената;
- б. присилување или наведување на жена да се подведе на некои од дејствијата наведени во точката а;
- в. поттикнување, присилување или наведување на девојче да се подведе на некои од дејствијата наведени во точката а.

Член 39 – Присилен абортус и присилна стерилизација

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека се инкриминира следново намерно однесување:

- а. вршење абортус врз жена без нејзина претходна информирана согласност;
- б. вршење операција врз жена без нејзина претходна информирана согласност односно разбирање на постапката чија цел или последица е да се прекине нејзината способност за природна репродукција.

Член 40 – Сексуално вознемирување

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека секоја форма на несакано вербално, невербално или физичко однесување од сексуална природа со цел или последица повреда на достоинството на лицето, особено кога се создава заплашувачка, непријателска, деградирачка, понижувачка или навредлива средина, е предмет на кривична или друга законска санкција.

Член 41 – Помагање или поттикнување и обид

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да го утврдат како кривично дело, кога се врши намерно, помагањето или поттикнувањето да се изврши кривично дело утврдено во согласност со членовите 33, 34, 35, 36, 37, 38.а и 39 од Конвенцијата.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да го утврдат како кривично дело, кога се врши намерно, обидот за вршење на кривичните дела утврдени во согласност со членовите 35, 36, 37, 38.а и 39 од Конвенцијата.

Член 42 – Неприфатливо оправдување за кривични дела, вклучително на кривични дела извршени во името на таканаречената „чест“

1. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека во кривичните постапки кои се покренати заради извршување на секој од актите на насилство опфатени со Конвенцијата, културата, обичајот, религијата, традицијата или таканаречената „чест“ не смее да се прифати како оправдување за таквите акти. Тука особено спаѓаат тврдењата дека жртвата ги прекршила културните, верските, општествените или традиционалните норми или обичаи на соодветно однесување.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека поттикнувањето дете да изврши кој било од актите предвидени во ставот 1 не ја намалува кривичната одговорност на лицето кое поттикнува за извршеното дело.

Член 43 – Важење на кривичните дела

Кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција важат без оглед на природата на односот меѓу жртвата и сторителот.

Член 44 - Надлежност

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да воспостават надлежност за секое кривично дело утврдено во согласност со оваа Конвенција, кога делото е извршено:
 - a. на нивна територија; или
 - b. на брод што плови под знамето на Страната; или
 - c. на воздухоплов регистриран според законите на Страната; или
 - d. од страна на некој од нивните државјани; или
 - e. од лице кое вообичаено престојува на територијата на Страната.
2. Страните настојуваат да ги преземат потребните законодавни или други мерки за да воспостават надлежност врз секое кривично дело утврдено во согласност со оваа Конвенција кога делото е извршен врз некој од нивните државјани или врз лице кое вообичаено престојува на нивна територија.
3. Заради гонење за кривичните дела утврдени во согласност со членовите 36,37,38 и 39 од оваа Конвенција, Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека нивната надлежност не е подредена на условот актите да бидат инкриминирани на територијата каде што биле извршени.
4. Заради гонење за кривичните дела утврдени во согласност со членовите 36, 37,38 и 39 од оваа Конвенција, Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека нивната надлежност во однос на точките г и д на ставот 1 не е подредена на условот дека гонењето може да отпочне само по пријавување на кривичното дело од страна на жртвата или по доставување информација од страна на државата каде што кривичното дело било извршено.
5. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да воспостават надлежност врз кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција, во случаи кога наводниот сторител е присутен на нивна територија, а тие не го екстрадираат во друга Страна, исклучиво врз основа на нејзиното/неговото државјанство.
6. Кога повеќе од една Страна тврди дека има надлежност врз наводното кривично дело утврден во согласност со оваа Конвенција, вклучените Страни, кога тоа е потребно, се

консултираат меѓусебно со цел да определат која е најсоодветната јурисдикција за кривично гонење.

7. Без да ги доведува во прашање општите правила на меѓународното право, оваа Конвенција не исклучува никаква кривична надлежност што Страната ја спроведува во согласност со своето внатрешно право.

Член 45 – Санкции и мерки

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција се казниви со делотворни, сразмерни и санкции кои одвраќаат од вршење на кривични дела, земајќи ја предвид нивната сериозност. Ваквите санкции вклучуваат, кога е потребно, пресуди што вклучуваат лишување од слобода, а кое може да покрене екстрадиција.
2. Страните може да усвојат други мерки во врска со сторителите, како што е:
 - следење или надзор на осудените лица
 - одземање на родителските права ако е тоа во најдобар интерес на детето, што може да вклучува дека сигурноста на жртвата да не може да се гарантира на друг начин.

Член 46 – Отежнителни околности

Страните ги преземаат потребни законодавни или други мерки за да обезбедат следниве околности, доколку веќе не претставуваат дел од составните елементи на кривичното дело, да може, во согласност со релевантните одредби на националното законодавство, да се сметаат како отежнителни околности при одредувањето на санкцијата во однос на кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција:

- a. кривичното дело е извршено врз поранешен или сегашен сопружник односно партнер во согласност со националното законодавство, од страна на член на семејството, лице кое живее заедно со жртвата или лице кое го злоупотребило својот авторитет ;
- b. кривичното дело, односно сродните дела биле повторувани;
- v. кривичното дело е извршено врз лице кое било ранливо заради определени околности;
- г. кривичното дело е извршено врз или во присуство на дете;
- д. кривичното дело е извршено од двајца или повеќе луѓе што постапувале заедно;
- ѓ. на кривичното дело му претходело или е извршено со екстремно ниво на насилство;
- e. кривичното дело е извршено со употреба или закана од оружје;
- ж. кривичното дело резултирало со тешка физичка или психичка последица за жртвата;
- з. сторителот бил претходно осудуван за дела од слична природа.

Член 47 – Пресуди во друга држава

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да предвидат можност при одредување на казната да се земат предвид конечните пресуди донесени од друга Страна во врска со кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција.

Член 48 - Забрана на задолжителни постапки за алтернативно решавање спорови или изрекување пресуди

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за забрана на задолжителни постапки за алтернативно решавање спорови, вклучувајќи и медијација и помирување, во однос на сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека ако е изречено плаќање глоба, да се земе предвид способноста на сторителот да ги исполни своите финансиски обврски кон жртвата.

Поглавје VI – Истрага, гонење, процесно право и заштитни мерки

Член 49 – Општи обврски

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека истрагите и судските постапки во врска со сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата се спроведуваат без непотребно одлагање, истовремено земејќи ги предвид правата на жртвата во сите фази на кривичната постапка.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки, во согласност со основните принципи на човековите права и имајќи го предвид разбирањето на насилството од родова перспектива, за да обезбедат ефективна истрага и гонење за кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција.

Член 50 - Непосредна реакција, превенција и заштита

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека надлежните органи за спроведување на законот реагираат на сите форми на насилството опфатени со Конвенцијата веднаш и соодветно преку нудење адекватна и непосредна заштита на жртвите.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека надлежните органи за спроведување на законот се ангажираат веднаш и соодветно во превенцијата и заштитата од сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата, вклучувајќи и употреба на превентивни оперативни мерки и собирање докази.

Член 51 – Проценка на ризикот и управување со ризикот

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека сите релевантни органи спроведуваат проценка на ризикот од смртоносност, сериозност на ситуацијата и на ризикот од повторување на насилството, со цел управување со ризикот и доколку е потребно да се обезбеди координирана безбедност и поддршка.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека проценката од ставот 1 го зема предвид, во сите фази на истрагата и примената на заштитни мерки, фактот дека сторителите на актите на насилство опфатени со Конвенцијата поседуваат односно имаат пристап до огнено оружје.

Член 52 - Итни мерки на заштита

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека надлежните органи имаат овластување да му наредат, во ситуации на непосредна опасност, на сторителот на домашно насилство да го напушти живеалиштето на жртвата или на лицето изложено на ризик за доволен временски период и да му забранат на сторителот да

влегува во живеалиштето или да контактира со жртвата или со лицето изложено на ризик. Мерките преземени во согласност со овој член ставаат приоритет врз безбедноста на жртвите или на лицата изложени на ризик.

Член 53 – Мерки за забрана на приближување или заштита

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека соодветни мерки на забрана на приближување или за заштита им се достапни на жртвите на сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека мерките за забрана на приближување и за заштита споменати во ставот 1:
 - се достапни за непосредна заштита и без непотребни финансиски или административни товари врз жртвата;
 - се издаваат за определен период или сè додека не се изменат или не се отповикаат;
 - кога е потребно, се издаваат на *ex parte* основа со непосредна дејство;
 - се достапни без оглед или како дополнение на други правни постапки;
 - може да се изрекуваат во последователни правни постапки.
3. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека прекршувањето на мерките за забрана на приближување и за заштита изречени во согласност со ставот 1 ќе бидат предмет на кривични или други санкции кои се ефективни, сразмерни и кои одвраќаат од вршење на кривични дела.

Член 54 – Истраги и докази

Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека доказите за сексуалната историја и однесување на жртвата во граѓански и кривични постапки ќе бидат дозволени само доколку тоа е релевантно и неопходно.

Член 55 - Постапки *ex parte* и *ex officio*

1. Страните обезбедуваат дека истрагите или гонењето за кривични дела утврдени во согласност со членовите 35,36,37,38 и 39 , од оваа Конвенција нема да зависат целосно од пријава или тужба поднесена од жртвата ако кривичното дело било извршено целосно или делумно на нивна територија, и постапките да може да продолжат дури и ако жртвата ја повлекла својата изјава или пријава.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат, во согласност со условите предвидени со нивното внатрешно право, можност за владини и невладини организации и советници за домашно насилство да им помагаат и/или да ги поддржуваат жртвите, на нивно барање, во текот на истрагите и судските постапки во врска со кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција

Член 56 – Мерки на заштита

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да ги заштитат правата и интересите на жртвите, вклучувајќи ги и нивните посебни потреби како сведоци, во сите фази од истрагите и судските постапки, а особено преку:

- а. обезбедување на нивната безбедност, како и на безбедноста на нивните семејства и сведоците во нивно име, од заплашување, одмазда и повторена виктимизација;
 - б. обезбедување информирање на жртвите, барем во случаи кога жртвите и семејството може да се во опасност, за бегство на сторителот односно привремено или трајно ослободување;
 - в. информирање на жртвите, во согласност со условите предвидени со внатрешното право, за нивните права и услугите што им се на располагање, последователните активности во врска со нивната жалба, обвинението, општото напредување на истрагата или постапката, и нивната улога во нив, како и за исходот на нивните случаи;
 - г. овозможување на жртвите, на начин и во согласност со процесните правила на внатрешното право, да бидат ислушани, да достават докази и да ги презентираат нивните гледишта, потреби и интереси, непосредно или преку посредник, и дека ќе се земат предвид;
 - д. обезбедување на жртвите со соодветни служби за поддршка така што нивните права и интереси уредно да се презентираат и да се земат предвид;
 - ѓ. обезбедување усвојување на мерки за заштита на приватноста и угледот на жртвата;
 - е. обезбедување, кога е можно, да се избегнува контактот меѓу жртвите и сторителите во суд и во просториите на органите за спроведување на законот;
 - ж. обезбедување на жртвите со независни и стручни преведувачи, кога жртвите се странки во постапката односно кога приложуваат докази;
 - з. овозможување на жртвата да сведочи, според правилата предвидени во внатрешното право, во судница без да биде присутна односно барем без присуство на обвинетиот, секако преку употреба на соодветни комуникациски технологии, таму каде што се достапни.
2. Не дете-жртва и сведок на насилство врз жените и домашно насилство им се пружаат, кога е соодветно, специјални мерки на заштита, земајќи ги предвид најдобрите интереси на детето.

Член 57 – Правна помош

Страните го обезбедуваат правото на правен совет и бесплатна правна помош за жртвите според условите предвидени со нивното внатрешно право.

Член 58 - Застареност

Страните ги преземаат потребните законодавни и други мерки за да обезбедат дека застарувањето за покренување каква било правна постапка во врска со кривичните дела утврдени со членовите 36,37,38 и 39, од оваа Конвенција, да трае доволно долго и сразмерно на тежината на кривичното дело кое е во прашање, за да да овозможи ефикасно отпочнувањепокренување на постапката откако жртвата станала полнолетна.

Поглавје VII – Миграција и азил

Член 59 – Статус на престој

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека жртвите чиј статус на престој зависи од брачниот или вонбрачниот партнер во согласност со нивното национално законодавство, во случај на прекинување на бракот или врската, и при посебно тешки околности, добиваат, по поднесување барање, независна дозвола за престој

без оглед на траењето на бракот или на врската. Условите коишто се однесуваат на одобрувањето и траењето на независната дозвола за престој се утврдени со националното законодавство.

2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека жртвите може да добијат запирање на постапката за протерување отпочната во врска со статусот на престој што зависи од статусот на брачниот или вонбрачниот партнер во согласност со националното законодавство и да им овозможат да поднесат барање за независна дозвола за престој.
3. Страните издаваат обновлива дозвола за престој на жртвите во една од следните две ситуации или и во двете:
 - а. кога надлежен орган смета дека престојот на жртвите е неопходен заради нивната лична состојба;
 - б. кога надлежен орган смета дека престојот на жртвите е неопходен заради нивната соработка со надлежни органи во истраги или кривични постапки.
4. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека жртвите на принудни бракови доведени во друга земја заради брак, а кои, како резултат на тоа, го изгубиле својот статус на престој во земјата каде што вообичаено престојуваат, можат повторно да го стекнат таквиот статус.

Член 60 – Родово засновани барања за азил

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат родово заснованото насилство врз жените да може да се препознава како форма на прогонување во рамките на значењето на членот 1 А (2) од Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година и како форма на сериозна загрозување кое бара комплементарна/супсидијарна заштита.
2. Страните обезбедуваат дека родово чувствително толкување се дава за секој од основите во Конвенцијата и дека кога е утврдено дека стравот од прогонување се однесува на еден или повеќе основи, на барателите да им се одобрува статус на бегалци во согласност со применливите релевантни инструменти.
3. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да развијат родово чувствителни постапки на прием и услуги на поддршка за барателите на азил, како и родово чувствителни упатства и родово чувствителни постапки за азил, вклучувајќи и определување бегалски статус и барање за меѓународна заштита.

Член 61 – Забрана за протерување односно враќање (non-refoulement)

1. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за почитување на принципот на забрана за протерување односно враќање (non-refoulement) во согласност со постоечките обврски според меѓународното право.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека жртвите на насилство врз жените на кои им е потребна заштита, без оглед на нивниот статус односно престој, нема под ниту еден услов да бидат вратени во ниту една земја во која нивниот живот би бил во ризик или каде што би можеле да бидат подложени на мачење или нехуман односно деградирачки третман или казнување.

Поглавје VIII – Меѓународна соработка

Член 62 – Општи принципи

1. Страните меѓусебно соработуваат, во согласност со одредбите од оваа Конвенција и преку примена на релевантни важечки меѓународни и регионални инструменти за соработка во граѓански и кривични предмети, како и договори постигнати врз основа на истоветно или реципрочно законодавство и внатрешни закони, до најширокиот можен степен, заради:
 - а. спречување, борба и гонење на сите форми на насилство опфатени со Конвенцијата;
 - б. заштитување и обезбедување помош на жртвите;
 - в. истраги или постаки во врска со кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција;
 - г. извршување релевантни граѓански и кривични пресуди изречени од судските власти на Страните, вклучувајќи и мерки за заштита.
2. Страните ги преземаат потребните законодавни или други мерки за да обезбедат дека жртвите на кривично дело утврдено во согласност со оваа Конвенција и извршено на територијата на некоја Страна која не е територијата каде тие престојуваат, може да поднесат жалба пред надлежните органи на својата држава на престој.
3. Ако Страната што дава взаемна правна помош во кривични предмети, екстрадиција или барања за извршување на граѓански и кривични пресуди на друга Страна на оваа Конвенција кое е условено од постоење на договор, добие барање за правна помош или екстрадиција од Страна со која таа не склучила таков договор, таа може да ја смета оваа Конвенција како правен основ за взаемна правна помош во кривични предмети, екстрадиција или извршување на граѓански или кривични пресуди на другата Страна во однос на кривичните дела утврдени во согласност со оваа Конвенција.
4. Страните настојуваат да ги интегрираат, кога тоа е соодветно, превенцијата и борбата против насилство врз жените и домашно насилство во програми за помош на развојот во корист на трети држави, вклучувајќи и преку влегување во билатерални и мултилатерални договори со трети држави со цел олеснување на заштитата на жртвите во согласност со членот 18, став 5.

Член 63 – Мерки кои се однесуваат на лица изложени на ризик

Кога некоја Страна, врз основа на информациите што ги има на располагање, има разумен основ да се сомнева дека некое лице е изложено на непосреден ризик да биде подложено на кој било од актите на насилство наведени во членовите 36,37,38 и 39 од оваа Конвенција на територијата на друга Страна, Страната што ги има информациите се поттикнува без одлагање да ги пренесе информациите на другата Страна заради обезбедување да се преземат соодветни мерки на заштита. Кога е применливо, овие информации вклучуваат детали за постојните мерки на заштита на лицето изложено на ризик.

Член 64 - Информирање

1. Замолената Страна веднаш ја информира Страната-молител за конечниот резултат од дејствието преземено според ова Поглавје. Замолената Страна, исто така, веднаш ја информира Страната-молител за какви било околности кои оневозможуваат извршување на бараното дејствие или кои веројатно значително ќе го одложат.

2. Страната може, во границите на своето внатрешно право, без претходно барање, да упати до друга Страна информации добиени во рамките на своите истраги, кога смета дека обелоденувањето на тие информации може да и помогне на Страната-примател да спречи кривични дела утврдени во согласност со оваа Конвенција, или при покренување или спроведување истраги или постапки во врска со тие кривични дела, или дека може да доведе до барање за соработка од таа Страна според ова Поглавје.
3. Страната што добива информации во согласност со ставот 2 ги доставува тие информации до своите надлежни органи за да може да се покрене постапка доколку тие се сметаат за соодветни, или за да може овие информации да се земат предвид во релевантни граѓански и кривични постапки.

Член 65 – Заштита на податоци

Личните податоци се чуваат и користат во согласност со обврските преземени од Страните кои произлегуваат од Конвенцијата за заштита на лицата во врска со автоматската обработка на лични податоци (ETS No. 108).

Поглавје IX – Механизам за следење

Член 66 - Група експерти за акција против насилство врз жените и домашно насилство

1. Група експерти за акција против насилството врз жените и домашното насилство (во понатамошниот текст именувана како „GREVIO“) го следи спроведувањето на оваа Конвенција од Страните.
2. GREVIO е составен од најмалку 10 члена, а најмногу 15 члена, имајќи ја предвид половата и географската рамнотежа, како и мултидисциплираност во стручноста. Членовите на GREVIO ги избира Комитетот на Страните, од кандидатите државјани на Страните кон оваа Конвенција кои се номинирани од Страните, и се избираат за мандат од четири години, којшто може еднаш да се обнови.
3. Првиот избор на 10 членови се спроведува во рок од една година по стапувањето во сила на Конвенцијата. Изборот на другите 5 членови се спроведува по 25-тата ратификација или пристапување.
4. Изборот на членовите на GREVIO се заснова врз следниве принципи:
 - а. тие се избираат во транспарентна постапка од редот на лица со висок морален карактер, познати по својата признаена експертиза на полето на човековите права, родовата еднаквост, насилството врз жените и домашното насилство, или при помошта и заштитата на жртвите, или коишто покажале професионално искуство во областите опфатени со оваа Конвенција;
 - б. двајца членови на GREVIO не смее да бидат државјани на иста Страна;
 - в. тие ги претставуваат главните правни системи;
 - г. тие треба да ги претставуваат сите релевантни актери и агенции на полето на насилството врз жените и домашното насилство;
 - д. тие служат во индивидуално својство и се независни и непристрасни при извршувањето на своите функции, и се на располагање за ефективно извршување на своите должности;

5. Постапката за избор на членови на GREVIO ја одредува Комитетот на министри на Советот на Европа, откако ќе се консултира и ќе добие едногласна согласност од Страните на Конвенцијата, во рок од шест месеци по влегувањето во сила на оваа Конвенција
6. GREVIO усвојува сопствен деловник за работа
7. Членовите на GREVIO, како и другите членови на делегациите кои ги спроведуваат теренските посети согласно член 68, став 9 и 14 уживаат привилегии и имунитети воспоставени во Додатокот на Конвенцијата

Член 67 – Комитет на страните

1. Комитетот на Страните е составен од претставници на Страните на Конвенцијата.
2. Комитетот на Страните се свикнува од страна на Генералниот секретар на Советот на Европа. Неговиот прв состанок се одржува во рок од една година по влегувањето во сила на оваа Конвенција за да се изберат членовите на GREVIO. Потоа, тој се состанува секогаш кога ќе побараат една третина од Страните, Претседателот на Комитетот на Страните или Генералниот секретар.
3. Комитетот на Страните усвојува сопствен деловник за работа.

Член 68 – Постапка

1. Страните, врз основа на прашалник подготвен од GREVIO, доставуваат до Генералниот секретар на Советот на Европа, а заради разгледување од страна на GREVIO, извештај за законодавните и други мерки со кои им се дава правна сила на одредбите од оваа Конвенција
2. GREVIO го разгледува извештајот поднесен во согласност со став 1 заедно со претставниците на засегнатата Страна
3. Последователната постапка на процена е поделена во рунди, чијашто должина ја одредува GREVIO. На почетокот од секоја рунда GREVIO избира конкретни одредби врз коишто се заснова постапката на процена и испраќа прашалник.
4. GREVIO ги дефинира најсоодветните средства за спроведување на постапката за следење. Конкретно, GREVIO може да донесе прашалник за секоја рунда на процена, кој служи како основа за постапката за оцена на имплементацијата на оваа Конвенција од Страните. Тој прашалник се упатува до сите Страни. Страните одговараат на прашалникот, како и на какво било друго барање за информации од GREVIO.
5. GREVIO може да добива информации за имплементацијата на Конвенцијата од невладини организации и од цивилното општество, како и од национални институции за заштита на човекови права.
6. GREVIO посветува должно внимание на постоечките информации од други меѓународни инструменти и тела од области што потпаѓаат во делокругот на Конвенцијата.
7. При усвојувањето на прашалник за секоја рунда на процена, GREVIO посветува должно внимание на постоечкото собирање податоци и истражување на територијата на Страните како што е утврдено со член 11 од Конвенцијата
8. GREVIO може да добива информации за имплементацијата на Конвенцијата од Комесарот за човекови права на Советот на Европа, Парламентарното собрание и од релевантни специјализирани тела на Советот на Европа, како и од тела кои се воспоставени со други

меѓународни инструменти. Жалбите кои се поднесени до овие тела и нивниот исход се става на располагање на GREVIO.

9. GREVIO може супсидијарно да организира, во соработка со националните органи и со помош на независни национални експерти, посети на земјите, доколку добиените информации не се доволни или за случаи кои се наведени во ставот 14. Во текот на ваквите посети, на GREVIO може да му помагаат специјалисти во конкретни полиња.
10. GREVIO подготвува нацрт-извештај што ја содржи неговата анализа за имплементацијата на одредбите врз кои се заснова процената, како и неговите сугестии и предлози за начинот на кој засегнатата Страна може да се справи со утврдените проблеми. Нацрт-извештајот се доставува за коментари до Страната која е во постапка на процена. GREVIO ги зема предвид нејзините коментари кога ќе го усвојува извештајот.
11. Врз основа на сите добиени информации и коментарите на Страните, GREVIO го усвојува својот извештај и заклучоци за мерките што ги презела засегнатата Страна за да ги спроведе одредбите од оваа Конвенција. Ваквиот извештај и заклучоци се испраќаат до засегнатата Страна и до Комитетот на Страните. Извештајот и заклучоците на GREVIO се објавуваат на денот на нивното усвојување, заедно со можните коментари од засегнатата Страна.
12. Без да се доведува во прашање постапката од ставовите од 1 до 8, Комитетот на Страните може, врз основа на извештајот и заклучоците на GREVIO, да усвои препораки упатени до таа Страна, (а) во врска со мерките што треба да се преземат за да се спроведат заклучоците на GREVIO, ако е потребно, одредувајќи датум за поднесување информации за нивното спроведување, и (б) со цел да се промовира соработка со таа Страна заради соодветна имплементација на оваа Конвенција.
13. Ако GREVIO добие веродостојни информации кои укажуваат на ситуација во којашто проблемите бараат непосредно внимание за да се спречи или ограничени обемот односно бројот на сериозни повреди на Конвенцијата, може да бара итно поднесување на специјален извештај во врска со мерките кои се преземени за да се спречи сериозниот, масовниот или постојаниот образец на насилство врз жените.
14. Земајќи ги предвид информациите кои ги поднела засегнатата Страна, како и сите други веродостојни информации кои му се на располагање, GREVIO може да му наложи на еден или на повеќе свои членови да спроведат истрага и итно да го известат GREVIO. Кога ситуацијата налага и со согласност на Страната, истрагата може да опфати посета на територијата на Страната.
15. По спроведеното прегледување на наодите од истрагата која е наведена во ставот 14, GREVIO ги предава наодите на засегнатата Страна, и кога тоа е соодветно, на Комитетот на Страните и Комитетот на министри на Советот на Европа заедно со сите коментари и препораки.

Член 69 – Општи препораки

GREVIO може да усвои, кога тоа е соодветно, општи препораки за спроведувањето на оваа Конвенција.

Член 70 – Парламентарна вклученост во следењето

1. Националните парламенти се повикани да учествуваат во следењето на мерките преземени за спроведување на оваа Конвенција.
2. Страните ги доставуваат извештаите на GREVIO до своите национални парламенти

3. Парламентарното собрание на Советот на Европа се повикува редовно да води сметка за спроведувањето на оваа Конвенција.

Поглавје X – Поврзаност со други меѓународни инструменти

Член 71 - Поврзаност со други меѓународни инструменти

1. Оваа Конвенција не влијае врз обврските што произлегуваат од други меѓународни инструменти на кои Страните на оваа Конвенција се страни или ќе станат страни, а кои содржат одредби за работи кои се уредуваат со оваа Конвенција.
2. Страните на Конвенцијата може да склучуваат меѓусебни билатерални или мултилатерални договори за прашања што се третираат во оваа Конвенција, заради дополнување или зајакнување на нејзините одредби или заради олеснување на примената на принципите отелотворени во неа.

Поглавје XI – Измени на Конвенцијата

Член 72 - Измени

1. Секој предлог за измена на оваа Конвенција презентира од некоја Страна му се соопштува на Генералниот секретар на Советот на Европа, а тој го препраќа до земјите-членки на Советот на Европа, до секоја потписничка, до секоја Страна, до Европската унија, до секоја држава поканета да ја потпише оваа Конвенција во согласност со одредбите од членот 75, и до секоја држава поканета да пристапи кон оваа Конвенција во согласност со одредбите од членот 76.
2. Комитетот на министри на Советот на Европа ја разгледува предложената измена и, откако ги консултира Страните на оваа Конвенција коишто не се членки на Советот на Европа, може да ја усвои измената со мнозинство предвидено во членот 20.г од Статутот на Советот на Европа.
3. Текстот на секоја измена усвоена од Комитетот на министри во согласност со ставот 2 од овој член се препраќа до Страните заради прифаќање.
4. Секоја измена усвоена во согласност со ставот 2 од овој член влегува во сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од еден месец по датумот на кој сите Страни го информирале Генералниот секретар дека ја прифатиле.

Поглавје XII – Завршни одредби

Член 73 – Ефекти од Конвенцијата

Одредбите од оваа Конвенција не ги доведуваат во прашање одредбите од националното законодавство и обврзувачките меѓународни инструменти кои се веќе во сила или може да влезат во сила, според кои на поединците им се определуваат или би им биле определени поповолни права при спречувањето и борбата против насилството врз жените и домашното насилство.

Член 74 – Решавање на спорови

1. Страните кои учествуваат во некој спор кој може да настане во врска со примената односно толкувањето на одредбите на Конвенцијата прво се обидуваат да го разрешат спорот по пат

на преговори, помирување, арбитража односно на некој друг начин на мирно решавање на спорот којшто е прифатен со взаемна согласност.

2. Комитетот на министри на Советот на Европа може да воспостави постапки за разрешување на спорови кои Страните може да ги користат во случај на спор, доколку околу тоа се согласат.

Член 75 - Потпишување и стапување на сила

1. Оваа Конвенција е отворена за потпишување од страна на земјите-членки на Советот на Европа, земјите кои не се членки, а кои учествувале во нејзината изработка и од страна на Европската унија.
2. Оваа Конвенција е предмет на ратификација, прифаќање или одобрение. Инструментите на ратификација, прифаќање или одобрение се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.
3. Оваа Конвенција стапува на сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на кој 10 потписнички, вклучувајќи најмалку осум земји-членки на Советот на Европа, ја изразиле својата согласност да се обврзат според Конвенцијата во согласност со одредбите од став 2.
4. Во однос на која било држава спомената во ставот 1 или на Европската унија, коишто потоа ќе изразат согласност да се обврзат според неа, Конвенцијата стапува на сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на депонирање на нивниот инструмент на ратификација, прифаќање или одобрение.

Член 76 – Пристапување кон Конвенцијата

1. По стапувањето на сила на оваа Конвенција, Комитетот на министри на Советот на Европа може, по консултирање на Страните кон оваа Конвенција и по добивање на нивна едногласна согласност, да покани која било земја што не е членка на Советот на Европа, којашто не учествувала во изработката на Конвенцијата, да пристапи кон оваа Конвенција со одлука донесена од мнозинството предвидено во членот 20.г од Статутот на Советот на Европа, и со едногласно гласање на претставниците на Договорните држави кои имаат право да бидат членови во Комитетот на министри.
2. Во однос на секоја земја-пристапничка, Конвенцијата стапува на сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на депонирање на инструментот на пристапување кај Генералниот секретар на Советот на Европа

Член 77 – Територијална примена

1. Секоја држава или Европската унија може, во времето на потпишување или кога го депонира својот инструмент на ратификација, прифаќање, одобрение или пристапување, да ги наведе територијата или териториите на кои ќе се применува оваа Конвенција.
2. Секоја Страна може, на некој подоцнежен датум, со декларација упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа, да ја прошири примената на оваа Конвенција на која било друга територија наведена во декларацијата и за оние меѓународни односи за кои таа е надлежна или во чие име е овластена да презема мерки. Во однос на таквата територија, Конвенцијата влегува во сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на прием на таквата декларација од страна на Генералниот секретар.

3. Секоја декларација направена според двата претходни става може, во однос на која било територија наведена во таа декларација, да биде повлечена со известување упатено до Генералниот секретар на Советот на Европа. Повлекувањето станува правосилно на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на прием на таквото известување од страна на Генералниот секретар.

Член 78 - Резерви

1. Не смее да се изрази резерва на ниту една одредба на Конвенцијата, освен исклучокот содржан во ставот 2 и 3.
2. Секоја држава или Европската унија може, при потпишувањето или при депонирањето на инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување, да упати декларација до Генералниот Секретар на Советот на Европа со која го декларира правото да не ги примени или да ги примени само на специфични случаи или ситуации одредбите утврдени во:
 - Член 30, став 2;
 - Член 44, став 1.д, 3 и 4;
 - Член 55, став 1 во врска со член 35 во однос на полесни кривични дела;
 - Член 58 во врска со член 37,38 и 39;
 - Член 59.
3. Секоја држава или Европската унија може, при потпишувањето или при депонирањето на инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување, да упати декларација до Генералниот Секретар на Советот на Европа со која го декларира правото да пропише санкции од некривичен карактер наместо кривични санкции, за однесувањата опишани во членовите 33 и 34.
4. Секоја Страна може во целост или делумно да ја повлече резервата со поднесување на декларација упатена до Генералниот Секретар на Советот на Европа. Ваквата декларација има правна сила од датумот кога е примена од Генералниот Секретар

Член 79 – Важење и ревизија на резервите

1. Резервациите опишани во член 78, став 2 и 3, имаат важност за период од пет години од денот на стапување на сила на Конвенцијата за засегнатата Страна. Но, ваквите резервации може да се обноват за период во исто траење.
2. Осумнаесет месеци пред датумат на кој истекува резервацијата, Генералниот секретар на Советот на Европа ја известува засегнатата Страна за рокот кој истекува. Не подоцна од три месеци пред истекувањето на рокот, Страната го известува Генералниот Секретар дека ја задржува, менува или повлекува резервацијата. Во отсуство на известување од засегнатата Страна, Генералниот секретар ја известува Страната дека нејзината резерва се смета дека е автоматски продолжена за период од шест месеци. Доколку Страната не го известува Генералниот секретар за својата намера да ја задржи односно да ја измени резервата пред истекот на тој период, резервата истекува.
3. Ако Страна поднесе резерва во согласност со член 78, став 2 и 3, пред обновувањето или на барање, поднесува објаснување на GREVIO, за основите кои го оправдуваат продолжувањето на резервата.

Член 80 - Откажување

1. Секоја Страна може, во кое било време, да се откаже од оваа Конвенција преку известување упатено до Генералниот секретар на Советот на Европа.
2. Таквото откажување стапува на сила на првиот ден од месецот што следи по истекувањето на период од три месеци по датумот на прием на известувањето од страна на Генералниот секретар.

Член 81 - Известување

Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува земјите-членки на Советот на Европа, земјите што не се членки, а кои учествувале во нејзината изработка, секоја потписничка, секоја Страна, Европската унија и секоја држава поканета да пристапи кон оваа Конвенција за:

- а. секое потпишување;
- б. депонирање на секој инструмент на ратификација прифаќање, одобрение или пристапување;
- в. секој датум на стапување на сила на оваа Конвенција во согласност со членовите 75 и 76;
- г. секоја измена усвоена во согласност со членот 72 и датумот на кој таа измена стапува на сила;
- д. секоја резерва и повлекување на резерва направено во согласност со одредбите од членот 78;
- ѓ. секое откажување направено во согласност со одредбите од членот 80;
- е. секое друго дејство, известување или соопштение во врска со оваа Конвенција.

Во сведоштво на што долупотпишаните, кои се уредно овластени за тоа, ја потпишаа оваа Конвенција.

Во Истанбул, на 11 мај 2011 година, на англиски и француски, при што двата текста се подеднакво автентични, во еден примерок што се депонира во архивите на Советот на Европа. Генералниот секретар на Советот на Европа испраќа заверени примероци до секоја земја-членка на Советот на Европа, до земјите кои не се членки, а учествувале во изработката на оваа Конвенција, до Европската унија и до секоја држава поканета да пристапи кон оваа Конвенција.

Додаток – Привилегии и имунитети (Член 66)

1. Додатокот се применува на сите членови на GREVIO коишто се наведени во член 66 на Конвенцијата, како и на другите членови на делегациите за посетите на државите. За целите на овој додаток, терминот, „други членови на делегациите за посетите на државите“ ги опфаќа независните национални експерти и стручните лица наведени во член 68, став 9 на Конвенцијата, вработените во Советот на Европа кои го придружуваат GREVIO за време на посетите на државите.
2. Членовите на GREVIO и другите членови на делегацијата за посета на државите, при извршување на нивните функции кои се однесуваат на подготовка и спроведување на посети на државите, како и на нивните продолженија, коишто патуваат во врска со таквите функции, ги уживаат следните привилегии и имунитети:
 - а имунитет од лично апсење односно притвор и од одземање на личниот багаж, како и имунитет од секоја судска постапка во врска со изговорен или напишан збор, и за сите дејствија кои ги извршуваат во службено својство;
 - б изземање од сите ограничувања на нивната слобода на движење на излез или враќање во својата земја на престој, како и при влез и излез од земјата во која ја извршуваат својата функција, како и од регистрација како странци во земјата која ја посетуваат или низ која поминуваат при извршувањето на своите функции.
3. Во текот на патувањето заради извршување на своите функции, на членовите на GREVIO и другите членови на делегацијата за посета на државата, во поглед на прашањата на царинска и девизна контрола, им се доделуваат истите олеснувања како и оние кои им се доделуваат на претставниците на странски државни делегации на привремена службена должност.
4. Документите кои се однесуваат на процена на имплементацијата на Конвенцијата коишто со себе ги носат членовите на GREVIO и другите членови на делегацијата за посета на државата се неповредливи доколку се однесуваат на активност на GREVIO. Службената преписка на GREVIO односно службената преписка меѓу членовите на GREVIO и другите членови на делегациите за посета на државите не подлежи на задржување или цензура.
5. Со цел да се обезбеди членовите на GREVIO и другите членови на делегациите за посета на државите да имаат целосна слобода на говор и потполна независност во извршување на своите должности, имунитетот од судски постапки во врска со изговорен или напишан збор и за сите дејствија кои ги направиле во извршување на својата должност останува на сила, дури и кога лицата на кои се однесува понатаму не се ангажирани во извршување на такви должности.
6. Привилегиите и имунитетите им се доделуваат на лицата наведени во став 1 на овој додаток со цел да се зачува независноста при извршување на функциите во интерес на GREVIO, а не за нивна лична корист. Генералниот секретар на Советот на Европа ќе им го укине имунитетот на лицата наведени во став 1 на овој додаток во секој случај во кој, според негово односно нејзино мислење, имунитетот го попречува извршувањето на правдата и таму каде што укинувањето на имунитетот не го доведува во прашање интересот на GREVIO.